

**Hela Sverige
ska leva!**
Fyrbodal

DOKUMENTATION

Lokalekonomidagarna

Lysekil 12-13 oktober, 2017

Innehållsförteckning

- **Lokalekonomidagar - några bakgrundsfakta**
- **Välkommen och inledning** Inger Fogelberg, ordförande Hela Sverige ska leva Fyrbodals
- **Invigningstal** Fredrik Christensson
- **Varför lokal ekonomi?** Ylva Lundkvist Fridh
- **Lokalekonomisk analys (LEA) för lokal utveckling i Långhundra** Boo Östberg
- **Varifrån kommer statistiken till Lokalekonomiska analyser?** Tina Hodell
- **Vad kan Leader hjälpa till med?** Krister Olsson
- **Mikrofonder. Stadslandet Göteborg** Ulla Herlitz och Jan Svensson
- **Utvecklingsbolaget Röstånga i Skåne** Nils Phillips
- **Unga på Landsbygden en förutsättning för lokal ekonomi** Julia Löf
- **Idéburet offentligt partnerskap (IOP) och andra samverkansmodeller mellan social ekonomi och det offentliga** Camilla Olsson, **Överenskommelsen mellan Västra Götalandsregionen och social ekonomi?** Jan Alexandersson och **Idéburen vård och omsorg** Helene Mellström
- **Andelsjordbruk – säkrad avsättning för lokalproducerade livsmedel** Lina Morin
- **Samverkan för regional serviceutveckling** Eva Bamberg
- **Årets kommun 2016: Värnamo utsedd av Hela Sverige ska leva** Stina Gof
- **Lysekils kommun ett intressant kustsamhälle** Jan-Erik Larsson
- **Redovisning grupparbete**
- **Avslutning och avtackning**
- **Konferensanläggningen Vann - en historisk tillbakablick**
- **Sponsorer**
- **Presskontakter**

Komplett presentationsmaterial inklusive grupparbeten: www.lokalekonomidagarna.se

Bilder första sidan:

Studenter på Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) besökte konferensen på Vann för inspiration och kunskap. Från vänster: Bella Rådberg, Amanda Björksell, Hannes Norr, Ebba Ulfbecker, Viktor Botvidsson, Lisa Karlsson och Matilda Hedelin.

Foton på framsidan: Jan Hognert, Birgitta Hansson

LOKAL EKONOMIDAGARNA

Några bakgrundsfakta

Lokalekonomidagar har arrangerats sedan 2003 och första gången vid Växjö universitet. Initiativtagare var projektet "Lokalekonomi.nu" som startades av Hela Sverige ska leva, Coompanion Sverige, Ekobanken Medlemsbank och JAK Medlemsbank. Senare anslöt sig Sveriges Kreditgarantiförening. Representanter från dessa ingår i den nu aktuella styrgruppen. Sedan starten har LEK-dagar hållits årligen.

Syftet med LEK-dagar är att skapa en arena för kunskap och nätverkande hur man kan stärka lokala ekonomier och kapitalförsörjning. Det gemensamma för konferensen målgrupp är viljan att arbeta för att stödja, utveckla, stärka och studera lokal ekonomi.

Lokalekonomi är att hushålla med begränsade resurser på plats i din geografiska hembygd.

För lokalekonomidagarna finns en central styrgrupp som är rådgivande. Beslut om genomförande sker i länsbygderådet som är ansvariga för genomförandet och finansiering.

Styrgruppen för de aktuella LEK-dagarna

- Coompanion, Jenny Kowalewski
- Ekobanken, Ulla Herlitz
- Hela Sverige ska leva, Terese Bengard
- JAK Medlemsbank, Lotta Friberg
- Sparbankernas riksförbund, Kerstin Olby och Anders Thorson
- Sveriges lantbruksuniversitet, Thomas Norrby

Se www.lokalekonomidagarna.se för aktuell information om eventuella ändringar i styrgruppen.

Lokalekonomidagarna

12-13 oktober 2017, Lysekil

Inledning och välkommen

Inger Fogelberg, ordförande i HSSL Fyrbodals, hälsade ett drygt 80-tal deltagare välkomna till Lokalekonomidagarna som genomfördes på konferensanläggning Vann i Lysekils kommun. Förberedelsearbetet har varit ett tidskrävande men spännande uppdrag för hela styrelsen men framförallt för de två projektledarna tillika styrelsemedlemmarna Jan Hognert och Kjell Fogelberg.

Hon välkomnade också Staffan Nilsson som åtagit sig uppdraget att vara konferensens moderator. HSSL är en jämställd organisation och riksstyrelsen har två ordföranden varav Staffan Nilsson är den ena och Åse Classon den andra av de två. Därefter hälsade hotellchefen för Vann Susanne Åhlund välkommen och presenterade anläggningen.

Staffan Nilsson,
ordförande HSSL
Foto: Snezana Vucetic

Invigningstal Fredrik Christensson, riksdagsledamot, (c):

Ser en klyvning mellan stad och landsbygd och ser att människor på landsbygden riskerar hoppet för framtiden. Landsbygden är inte en skräpyta utan en verklig möjlighet till ett bra boende. Tror att delårsboendet ökar, så utmaningen ligger i hur det ska organiseras. Med digitaliseringen ökar möjligheten för människor att bo och arbeta på olika orter. Det blir en renässans för tryggheten vilket landsbygden erbjuder. Allt fler unga värnar familj, trygghet och boendemiljö framför karriär.

Fredrik Christensson,
riksdagsledamot, (c)
Foto: Sveriges Riksdag

Förutsättningen för en god utveckling är företagen. Utmaningen är att vi är beroende av stora företag. Behövs en mer dynamisk arbetsmarknad med fler företag. Kapitalförsörjning är en viktig del för att landsbygden har förutsättning att utvecklas.

Den stora framtida utvecklingen är möjligheten att använda självkörande bilar, vilket vore toppen för landsbygden. Kanske ett av de viktigaste som kommer att hända på landsbygden!

”Ju mindre man pratar, ju mer lyssnar folk” påminner han.

Varför lokal ekonomi?

Ylva Lundkvist Fridh, samordnare Hela Sverige ska leva: Dina pengar har flyttat till stan – investera lokalt!

I den globala ekonomin spelar platsen ingen roll. Hushålla med begränsade resurser på plats i din geografiska hembygd är lokalekonomi!

Tre perspektiv: tillväxt, utveckling och omställning

1. Landsbygdsföretag bidrar till den totala BNP-tillväxten
2. Stärker det sociala kapitalet, gemenskapen, kunnandet och demokratin
3. Ett måste p.g.a. oljetopp, klimatkaos och finanskris.

Vad behövs för att lyckas?

- Medvetenhet
- Metoder
- Eldsjälar
- Samverkan

Ylva Lundkvist Fridh samtalar med Jan Hognert och Dan Melander efter presentationen, iförd lokalt producerad klänning dagen till ära.

Foto: Birgitta Hansson

Mer än 100 miljoner kronor läckte ut ur bygden upptäckte Boo Östberg när Lokalekonomisk analys genomfördes i Knivsta, utanför Uppsala.

Foto: Ylva Lundkvist Fridh

Lokalekonomisk analys (LEA) för lokal utveckling i Husby-Långhundra

Boo Östberg, folkbildare, idégivare, företagare och kommunpolitiker i Knivsta:

Hur fungerar lokal ekonomi och hur påverkar det möjligheterna till ett bra liv.

En del svar presenterades i Lokalekonomisk analys (LEA) för lokal utveckling i Husby-Långhundra.

Ekonomi betyder hushållning med begränsade resurser. Är resurserna inte begränsade behöver man inte hushålla.

En lokalekonomisk analys är egentligen en analys av hur de lokala resurserna används.

Genom att skapa en stark lokalekonomisk väv ökar försörjningsmöjligheterna.

”Ju längre varje krona cirkulerar i det lokalekonomiska kretsloppet desto bättre mår lokalsamhället.”

Vad krävs för att samhället ska fungera?

- det är service av många slag
- det är kultur- och fritidsaktiviteter samt föreningsliv
- det är värme, VA, avfall och el.

Bygdens köpkraft Totalt 186 Mkr

Beräknat utifrån SCB siffror

- 600 hushåll - 1239 innevånare
- 702 förvärvsarbetande
- Medianinkomst 302 000 kr
- Utgifter/hushåll ca. 311 000 kr

Hur ser möjligheten att försörja sig ut?

Pendling till jobbet

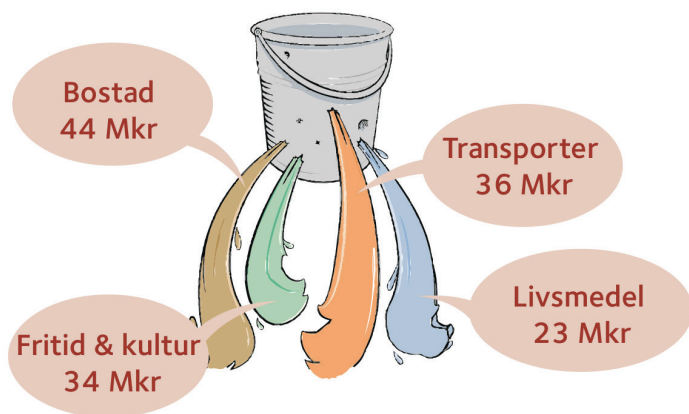
- Av andelen i arbetsför ålder är 91% yrkesarbetande
- 13% bor och arbetar i området
- 87% pendlar ut från området
- 83 personer pendlar in till området

Småföretagen är fundamentet

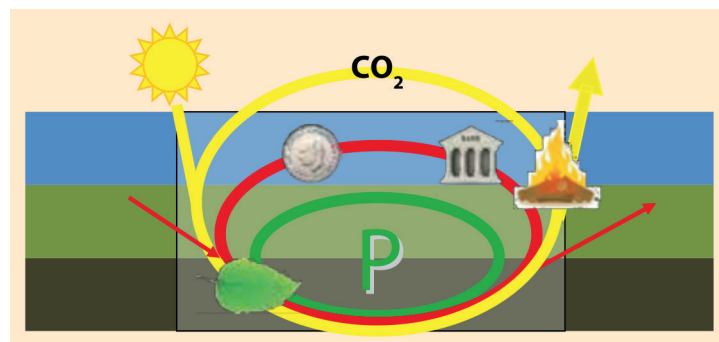
- I Husby-Långhundra finns ca 170 företag
- De största arbetsplatserna är skolan och vårdboende
- Det finns inga större företag

Hur ser framtidsvisionen för 2020 ut?

”För en långsiktigt hållbar, trygg och välmående bygd vill vi skapa en cirkulär lokalekonomi med lågt utläckage där mer resurser återskapas än det förbrukas.”

Läckage 137 Mkr/år

Cirkulär ekonomi- omväxt

P, den kemiska beteckningen för fosfor, exemplifierar resurser och är ett ”tillväxtämne” för allt biologiskt liv

Så här skulle det kunna se ut.

Tina Hodel visade på vilka uppgifter Statistiska Centralbyrån kan ge, som arbetspendling och typer av fastigheter.

Foto: Ylva Lundkvist Fridh

Varifrån kommer statistiken till Lokalekonomiska analyser?

Tina Hodel, Statistiska Centralbyrån, SCB:

Uppgifter om: befolkning, som ålder, civilstånd och flyttningar, typer av fastigheter, arbetsställen, förvärvsarbetande, arbetspendling och inkomst. I dag finns i Sverige ca 3,2 milj. fastigheter registrerade, varav 1,9 miljoner är bebodda. Förvärvsinkomst är inkomst av tjänst och näringsverksamhet, inte kapitalinkomst. Medianinkomsten anger ett mittersta värde, d.v.s. det är lika många individer eller familjer som har högre inkomst än medianinkomsten som det är som har lägre. Jämför med medelinkomst.

Hon informerade också om den hjälp de som är intresserade av att genomföra en lokalekonomisk analys i sitt hemmaområde kan få, dock till en fastställd kostnad.

Vad kan Leader hjälpa till med?

Krister Olsson, Verksamhetsledare Leader Bohuskust och Gränsbygd:

Projektperioden pågår sedan 2016 och avslutas 2022 med visionen: Samverkan för hållbar framtid i hav, skärgård och inland.

Utveckling av lokal ekonomi kräver samverkan på flera nivåer med lokala initiativ i ett partnerskap som representerar ideella sektorn, privata näringslivet samt offentliga aktörer.

Exempel på pågående projekt (idag pågår 41 stycken) som presenterades är: att odla hummer, jätteräkor, lax på land och hållbart, utveckla kanotturism samt cykelcentrum för "Crossaktiviteter" speciell cykelbana med företagare och cykelförening.

Platser: Strömstad, Tanum, Sotenäs och Lysekil.

Fyra fonder: Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, Havs- och fiskerifonden, Regionala utvecklingsfonden samt Socialfonden.

För Havs- och fiskerifonden ingår även kommunerna i södra Bohuslän, Göteborgs södra skärgård samt Fiskebäck. Två tredjedelar av det offentliga stödet kommer från EU och stat.

Framgångsfaktorer med Leadermetoden är bl.a. underifrånperspektivet och trepartnerskapet med glädje och trivsamhet i ett lokalt, förankrat, utvecklingsarbete.

Leaderverksamhetsledare Krister Olsson var glad för 41 olika projekt på västkusten med hållbarhet i fokus.

Foto: Jan Hognert

Som ett exempel, kommer en virtuell trerättersmiddag att skickas med i slutrapporten för *Bohuskust och gränsbygd* till Jordbruksverket.

Mikrofonder och projektet Stadslandet Göteborg

Ulla Herlitz, VD Mikrofonden Sverige:

Ulla Herlitz informerade om s.k. **grön checklista** och **www.friametoder.se**

Grön checklista är ett nytt, extra steg i metoden Lokalekonomisk analys. Det används för att säkra den långsiktiga ekologiska hållbarheten i de utvecklingssatsningar som bygger kommer fram till i sina analyser. Tala om för deltagarna att det är ett hållbart möte. Ställ miljökrav på leverantörerna för ditt möte och checklista för projektägare - Stiftelsen Svensk Industridesign viktigt för projektägaren att tänka på i utvecklandet av Träningsprogram för Gröna Affärer.

Fria metoder är till för oss som jobbar med att utveckla vår hemort i staden eller på landsbygden och ger metoder för att arrangera möten, hitta finansiering och annat som vi i lokala utvecklingsgrupper, samhällsföreningar och byalag lärt oss genom år av engagemang för våra hemorter

Ulla Herlitz och Göran Lyth är engagerade i Lokalekonomisk analys på kosteröarna.

Foto: Birgitta Hansson

LEA – Lokal ekonomisk analys och Grön lokal ekonomisk analys

Ulla Herlitz är även delaktig i projektet Stadslandet Göteborg:

- Initiativ till samarbete mellan ekologiska livsmedelsproducenter i Angered och Innerstaden Göteborg AB med innerstadens restauranger.
- Arbete för en nationell konferens tillsammans med Hela Sverige ska leva, Förvaltnings AB Framtiden och de allmännyttiga bostadsbolagens nationella organisation, SABO, om lokalekonomiska analyser och handelsbalanser för hållbar utveckling av primärområden.
- Anläggning av 30 stadsodlingslotter på Lärjeåns trädgårdar och bildandet av ett odlingsnätverk för Rymdtorget i Bergsjön.
- Samarbete mellan företag och Lärjeåns trädgårdar för ett centrum för grön affärsutveckling mellan stad och land.
- Bildandet av ett utvecklings- och näringslivsnätverk för Angereds landsbygd i BergumGunnilse med ett ungdomsnätverk "Kickstarta Olofstorp" som bland annat har en Facebookgrupp med cirka 130 deltagare.
- Stadsodlings- och skogsträdgårdsutbildningar samt utvecklingsarbete med boende i Gårdsten.
- Lära ute, ett utomhuspedagogiskt nätverk med cirka 40 pedagoger som bildats i samarbete med sektor utbildning i Angereds stadsdelsförvaltning.

Handboken Lokal ekonomisk analys för hållbar utveckling finns nu att ladda ner:

http://www.friametoder.se/wp-content/uploads/2017/10/171105_LEA_manus.pdf

Kontaktperson: Ulla Herlitz
E-mail: ulla.herlitz@helasverige.se

Mikrofonder var ett initiativ från lokalekonomidagarna. Under uppbyggnad, med nio regionala mikrofonder. Endast aktiv inom den sociala ekonomin och lokala utvecklingen.

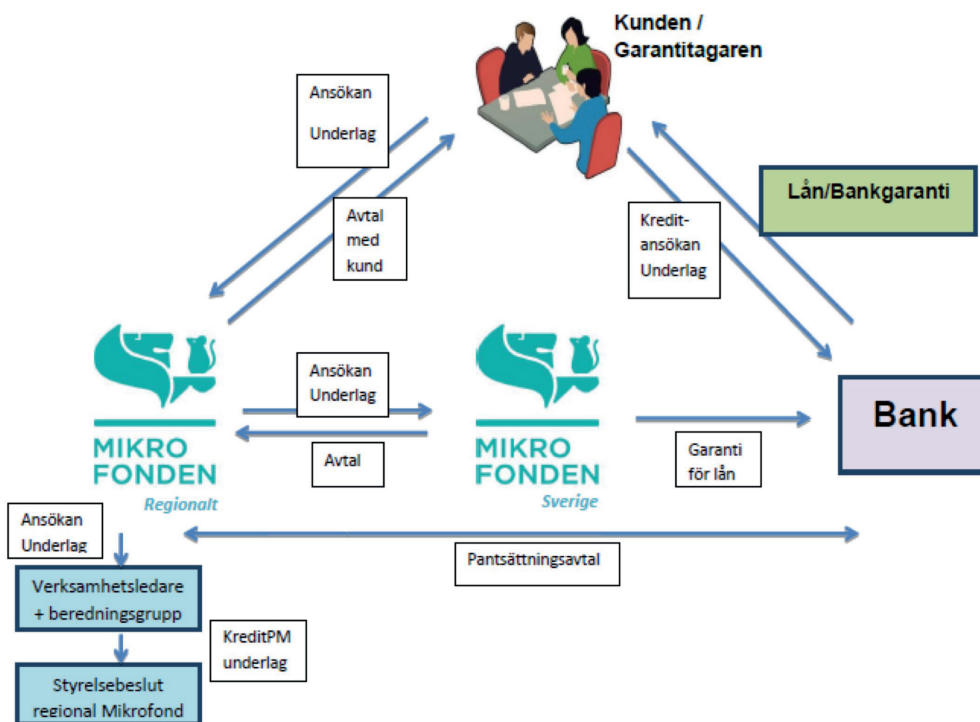
Traditionella banker har ofta svårt att ge lån till idéburna verksamheter, särskilt på landsbygden. Ofta saknar föreningar tillräckligt med säkerheter. Då kan de vända sig till Mikrofonden som kan ställa ut garantier som kan användas för att få ett banklån, ett hyreskontakt eller projektstöd. Mjuka faktorer till 70 %, t.ex. vilka personer som är engagerade, mot de många hårda faktorer som traditionella banker tittar på.

Mikrofonderna kan ge garantier för: kontokredit, banklån till investeringar, banklån innan projektbidraget kommer, och kan placera kapital i förlags- eller medlemsinsatser i ekonomiska föreningar och kan ha aktieandelar i medlemsägda aktiebolag och svb-bolag, dvs företag som primärt drivs i ett annat syfte än att ge aktieägarna vinst t.ex. bygdebolag.

— Vi älskar det idéburna kapitalet!

Mikrofonder kan jämföras med ALMI, som arbetar med företagare.

Mikrofondernas beredningsprocess vid garanti för lån/bankgaranti

Mikrofonder

Jan Svensson, ordförande Mikrofonden Väst:

Utmaning för social ekonomi; traditionella banker är inte vana vid kooperativ, där de som har idéer vanligtvis inte har mycket kapital med sig, i jämförelse med t.ex. amerikanska bolag. Går utmärkt att kontakta Mikrofonden på ett mycket tidigt stadium idéstadium!

Trender:

1. Folkfinansiering (Crowdfunding).
2. Bootstrapping – en teknik som kan nyttjas i starten av ett företag och innebär att man försöker göra allting så enkelt som möjligt i början för att hålla nere kostnaderna och därmed uppnå ett positivt kassaflöde så fort som möjligt m.a.o. bygga upp verksamhet med extremt lite kapital.
3. Social investering – satsa i verksamheter där det finns en social nytta.

Viktigt med hållbara affärsidéer, starkt stöd av lokalsamhället och samarbete med offentlig sektor, vilja och brett nätverk. Låna mot ca. 3.5 % i årlig avgift.

Mikrofonden tar 80 % av risken.

Jan Svensson,
Mikrofonden Väst

Foto: LinkedIn

Vad händer framöver:

- Startar mikrofonder på olika ställen i landet
- Arbete för att finna driftsfinansiering från nationellt håll för detta
- Utveckla samarbetet mellan mikrofonderna
- Implementerar en gemensam varumärkesstrategi
- Möjligheter till nya gemensamma projekt
- Del i ett EU-projekt kring investor readiness/vara redo för investerare
- Samverkansavtal med europeiska parter
- Dialog med European Investment Bank (EIB)
- Kraftsamling för landsbygd i regionen
- Kommunal investerat 15 mkr i Mikrofond Sverige
- Bengtsfors kommun medlem
- Göteborg Stad investerat 5 mkr
- Starkt stöd av Västra Götalandsregionen

Sammanfattning:

- Mikrofonden stödjer hållbar tillväxt inom bl.a. sociala företag, kooperativ, stiftelser, samfund, föreningar och byalag
- Ger nytta för samhället och medborgarna
- Drar till sig nya resurser till regionen
- Ökar självförtroendet inom social ekonomi
- Gör social ekonomi mer konkurrenskraftig
- Ökar intresset för social ekonomi
- Är en verksamhet som ägs av föreningar, kooperativ m.fl.

Mikrofonden är en ekonomisk förening med 60 medlemmar.

Utvecklingsbolaget Röstånga i Skåne

Nils Phillips, Styrelseordförande i Röstånga utvecklingsaktiebolag (RUAB):

Vi fick följa med på en promenad i Röstånga via videolänk med Nils Phillips som entusiastisk guide till de olika husprojekten. RUAB driver nu ett projekt som går ut på att ortsborna tillsammans med nyanlända på orten rustar upp nedgångna fastigheter för att få bra boenden i byn som har 900 invånare. Projektet är en del i arbetet för den lokala ekonomin och den lokala utvecklingen.

Nils berättar: — Någon som inte har tid att engagera sig lägger gärna 1 000 kronor för att slippa arbetet men stödjer lokal mobilisering för lokal utveckling och senare lokal finansiering med social samvaro och byggprojekt. — Vi kollade med 400 delägare... och det kan aldrig gå fel! Järnvägsstationen köptes för en miljon med andelar och är därmed folkägd! 418 delägare samlade ihop en halv miljon kronor. Hyran är baserad på tio procent av omsättningen, inte av vinsten. Sju hus ägs nu i aktiebolagsform av RUAB.

Finansieringsmodell borgensring. Med personlig borgen. 50 personer blev månadsinvestorer med 200 kronor i månaden.

Gräsrotsakademin! Måste välja alternativa vägar för service på landet. 40 medlemmar i **Sveriges minsta konsthall** i ett gammalt fryshus och konstnär som arbetar med lokal utveckling med bidrag från Goetheinstitutet, Change Maker in Residences.

Nils Phillips, i skånska Röstånga med 900 invånare, visade runt via länk bland fastigheterna som inköpts och renoverats.

Foto: Ylva Lundkvist Fridh

Unga på Landsbygden en förutsättning för lokal ekonomi

Julia Löf, Unga på landsbygden:

- Utmana den urbana normen
- Underlättar ungas organisering
- Förändra vuxenvärldens attityder

Myter:

Alla unga vill flytta – de tror att vuxenvärlden förväntar sig att de ska flytta.

Unga vill inte engagera sig - 40 % står stand-by om de bara får frågan att engagera sig. När du bjuder in en ung person att engagera sig, börja med ett enklare uppdrag innan det blir dags att fråga om personen vill bli till exempel sekreterare. Unga är framtiden – nej, de är här och nu.

Vad vill unga? FRÅGA DEM!

Personlig kontakt är nyckeln. Head-hunta. Uppmärksamma och ge självförtroende. Visa engagemang. Om du saknar nätverk, hitta en nyckelperson som kan hjälpa dig vidare.

Finns där målgruppen finns -fysiskt och virtuellt? Vuxna får ta steget till deras tillvaro.

Aktivera valberedningen!

Finns en pod för styrelserekrytering.

<https://soundcloud.com/landet-podcast/22-vaga-fraga-fanga-engagemang>

Anta inte, fråga! Ta engagemanget på allvar. Delegera ansvar men stötta. Våga lämna plats.

Hur kommunicerar ni? Delar ni med er av informationen? Det som är självklart för er kan vara otydligt för andra.

Dela med er av era resurser. Samarbeta. Långsiktigt arbete att få med ”nya” grupper, ha tålamod.

Facebook Unga på landsbygden

instagram@ungapålandsbygden

twitter@ungapålandsbygden

Vuxenvärlden tror att alla unga vill flytta – ungdomarna tror att vuxenvärlden förväntar sig att de ska flytta. Vi behöver kommunicera, menade Julia Löf, Unga på landsbygden.

Foto: Ylva Lundkvist Fridh

Finns information om maktordningen mellan stad och land och uppsatsen ”Diskursiva hierarkier i den regionala utvecklingen” på internet.

Idéburet offentligt partnerskap (IOP) och andra samverkansmodeller mellan social ekonomi och det offentliga Camilla Olsson, Processledare Coompanien, **Överenskommelsen mellan Västra Götalandsregionen och social ekonomi?** Jan Alexandersson, Beredningsgruppen och **Idéburen vård och omsorg** Helene Mellström, Bräcke Diakoni i ledningsgrupp, representant för social ekonomi:

Överenskommelsen! Att ta vara på human kapital.

Sitter en gång i månaden i ett möte under sex timmar, vågar utmana varandra för att deltagarna är trygga i sina roller, lär sig mycket av varandra.

Hade vi inte samverkat hade något inte blivit gjort, först att lösa ett problem. Förr löstes problem för stunden som sedan togs över av civilsamhället.

Idéburet Offentligt Partnerskap innebär att gå ihop utan traditionell upphandling, och att inte agera var för sig eller att konkurrera med varandra. Utförs av den idéburna organisationen men finansieras av den offentliga.

Skolan skulle kunna imitera den insatsen!

Skolan skulle kunna imitera vårt sätt att arbeta med idéburet partnerskap, uttrycktes när Jan Alexandersson, Helene Mellström och Camilla Olsson talade om Överenskommelsen.

Foto: Jan Hognert

Bräcke Diakoni. Verksamhet sedan 1923

och har 1 200 anställda. En aktör i vårt välfärdssamhälle, som består av: Offentlig sektor 83 %, kommersiell sektor 15 % och idéburen sektor/non profit 2 %, vilket skulle kunna öka till kanske 10 %.

Medborgarinitiativ, enad överenskommelse efter långa samtal. Att politikerna är eniga och vill, är grunden för succé. Se efter vad som står om civilsamhället, finns överenskommelse? I en överenskommelse står det vem som har ansvar och vilka åtgärder som ska göras.

Här handlar det om ett förhållningssätt och att föra dialog, vi är folket!

SÅGA: Nu vill vi! och på våra villkor, INTE att det offentliga ska bjuda in!

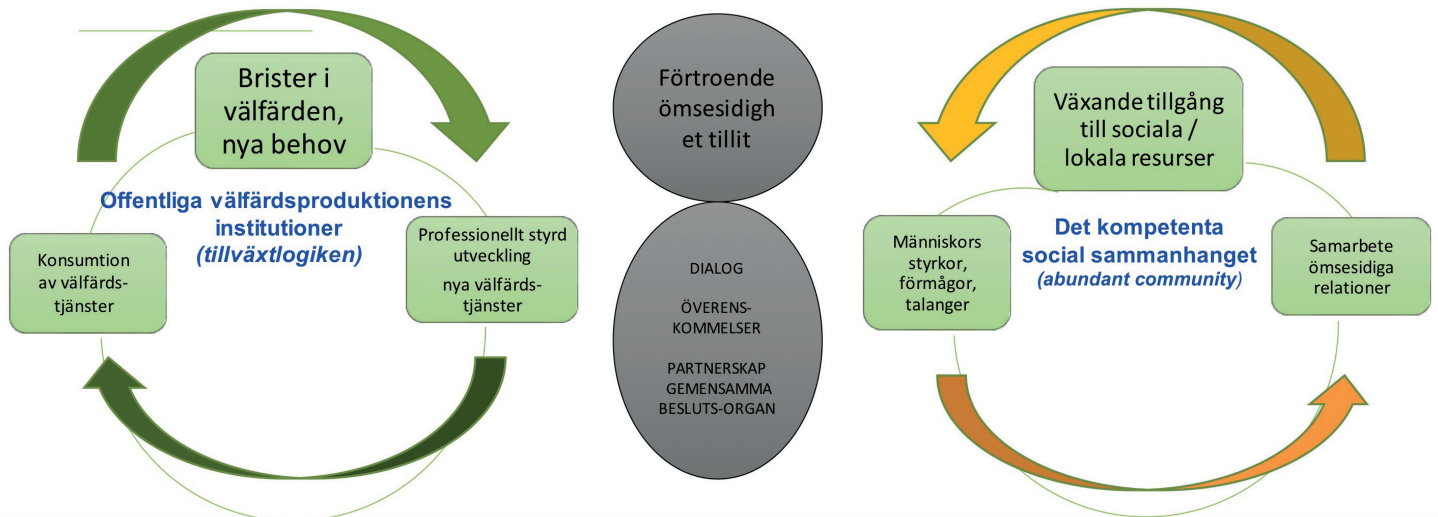
www.vgregion.se/overenskommelsen

Fakta social ekonomi

- 86 procent av Sveriges befolkning är medlemmar i någon förening
- 53% arbetar ideellt
- De som är aktiva lägger cirka 15 timmar i månaden på ideellt arbete
- Social ekonomi omsätter 150 miljarder per år, ca 4% av BNP
- 232 000 idéburna organisationer i Sverige
- Det vanligaste är att arbetsställen inom social ekonomi har 1-9 anställda.
- I Sverige finns det 150 000 anställda som motsvarar 2,5% av befolkningen
- I Västra Götalands län finns det ca 27 000 anställda inom sektorn det motsvarar 3,5% av alla anställda i Västra Götaland

Två välfärdslogiker som kopplas samman genom dialog, samverkansplattformar och partnerskap

Andelsjordbruk – säkrad avsättning för lokalproducerade livsmedel

Lina Morin, Länsstyrelsen i Västra Götaland:

Andelsjordbruk består av en producent och en grupp konsumenter med en överenskommelse. Det innebär ett direktavtal utan mellanled med betalning i förskott och delad risk, och regelbunden leverans, ofta veckovis. Totalt 30 andelsjordbruksföretag i Sverige, varav tio i Västra Götalandsregionen.

En producent - En grupp konsumenter - En överenskommelse

I Västra Götalandsregionen finns tio av landets totala 30 andelsjordbruk, berättade Lina Morin från Länsstyrelsen.

Foto: Ylva Lundkvist Fridh

Samverkan för regional serviceutveckling

Eva Bamberg, Västra Götalandsregionen:

Fokus: Göra Västra Götaland till modell för hållbar landsbygdsutveckling och samspel stad/land med regionalt serviceprogram:

Utveckla verktyg för analys och utvärdering. Samordnade servicelösningar och grundläggande betaltjänster. Kompetensutveckling och mobilisering. Samspel land, stad och mellanland. Stimulera till lokal offentlig upphandling och logistiklösningar. Minst tio olika platsutvecklingsprocesser i regionen blir grunden för rekommendationer, slutsatser och metodutveckling.

Hållbart perspektiv innehåller: Långsiktighet, Helhetsperspektiv, Samverkan, Metodiskt arbete, Mätbarhet, Definierad avgränsning, Lokal ekonomi och Offentlig upphandling.

Processtöd, utveckling och utvärdering

BID (Business Improvement District)

BID är tillämpbart i de sammanhang som förutsätter privat och offentlig samverkan. En samverkansplattform som organiserar lokala aktörer för samsyn kring platsens utveckling. Med en lokal utvecklingsplan bedrivs ett metodiskt och långsiktigt arbete. Process vs projekt. Drivkraften är samhällsnytta.

Eva Bamberg vill göra Västra Götaland till modell för hållbar landsbygdsutveckling och samspel mellan stad och land i ett regionalt serviceprogram.

Foto: Ylva Lundkvist Fridh

Kultursystem

Metodik för kulturdriven utveckling prövad sedan 2006 inom "Kulturella och kreativa näringar (KKN)". Ett nätverksbaserat arbetssätt där kulturaktörer ges möjlighet att driva den lokala utvecklingen utan yttre styrning. Drivkraften är i allmänhet inte ekonomisk utveckling. Det bygger på att området har flera kulturaktörer som kan samverka s.k. kluster.

IOP (Idéburet –offentligt partnerskap)

Överenskommelse mellan offentlig aktör och idéburen organisation för att lösa en specifik samhällsutmaning. Bygger på att starka idéburna aktörer och offentliga aktörer enas om en lösning. Överenskommelsen regleras i ett partnerskapsavtal där insatser och resurser tydliggörs

Årets kommun 2016: Värnamo utsedd av Hela Sverige ska leva

Stina Gof, Utvecklingschef:

Kommunen har knappt 34 000 invånare och ligger i småföretagarbältet med tusenåriga anor av handel. 13 av 19 grundskolor ligger utanför Värnamo stad. 84% av invånarna har tillgång till bredband eller fiber och är därmed femma i landet. Har infört Landsbyggsdialoger med fyra steg: Enkät, dialog med tjänstepersoner och med politiker med uppföljning.

De förberedande frågorna är:

Vad är den främsta tillgången och största utmaningen på er ort?

Har ni några idéer på hur man skulle kunna utveckla er ort och göra den mer attraktiv?

Vad ser ni att kommunen kan göra och vad kan ni själva göra för att utveckla er ort?

En Flytt- och boendestudie pågår där de nyinflyttade tycker till. Naturens pärlor presenteras i Naturkartan för dator och mobil.

Lysekils kommun ett intressant kustsamhälle

Jan-Erik Larsson, näringslivsutvecklare och företagslots:

För att lyckas krävs samverkan mellan privata, offentliga och ideella aktörer. Och inte minst, otraditionella lösningar och nytänkande. Service leder till attraktionskraft.

Fyrfältaren - stödjer helhetsperspektiv och identifierar fokusområden.

Utvecklingschef Stina Gof, berättade att en flytt- och boendestudie pågår i årets kommun, Värnamo, och att Naturkartan finns för mobil och dator.

Foto: Ylva Lundkvist Fridh

Erfarenheter:

- Viktigt att delta i processer för att ta fram styrande kommunala och regionala dokument som Översiktsplan, Detaljplaner, Näringslivsstrategi, Landsbygdsstrategi, Bostadsförsörjningsprogram, Regional tillväxtstrategi, VGR Service-program.
- Processer tar tid. Krävs hela tiden samverkan, och ibland offentlig upphandling eller annan myndighetsprövning. Krävs också att samverkanspartner har tid att avsätta.
- Insatser måste synkroniseras med kommunala budgetprocessen.
- Samverka inom den kommunala organisationen, t.ex. Plan och bygg, Miljö, Hemtjänst, Upphandlare m.fl.
- Sprida nya erfarenheter och kunskaper till politiker och förvaltningsledning
- Ta fram en serviceplan

Önskade resultat

- Kunskap om vikten av att det finns en fungerande service i varje kommun. Tydligare bild av behoven i de olika kommundelarna/serviceorterna.
- En handelsutredning som visar både hot och möjligheter. Förändring vid offentlig upphandling.
- Att saker kan lösas genom samverkan. Lokal förankring, ideellt engagemang
- Intresserade entreprenörer och finansiärer är avgörande för att nå resultat.
- Ökad köptrohet, förbättrad omsättning och säkrad service. Säkrad drift av dagligvarubutiker. Ny mack på Skaftö.
- Smarta lösningar för kollektivtrafik.
- Grundläggande betaltjänster.
- Utbyggnad av laddstationer för el-bilar.
- Service genom ombudstjänster i alla kommundelar.

Jan-Erik Larsson, näringslivsutvecklare

Foto: Lysekils kommun

Grupparbete

Grupparbetet genomfördes dag ett och redovisningen på blädderblock dag två. Uppdraget var att arbeta fram en projektbeskrivning med genomförandeplan framförallt avseende finansiering av ett aktuellt projekt alternativt ett framtida. Deltagarna var redan från konferensstart indelade i grupper och var under hela konferensen placerade tillsammans vid åtta bord.

Deltagarna fick två frågor:

- Vilka angelägna projekt har du/ni i gruppen?
- Välj ut ett eller flera projekt med genomförandeplan och finansiering!

Vid presentationen redovisades följande projekt:

1. AFFÄREN I HAJOM	2. PROJEKT SILLMUSEUM
3. REDSKAPSBOD	4. 10 LOKALA SERVICEPUNKTER
5. SKOLHUSET I LERDAL	6. BERGUMS CENTRUM
7. SPÅR I, II OCH III	8. ISLANDSBERGSKANALEN, SKAFTÖ ÖRÅD

Det var engagerade redovisningar som också gav möjligheter till kompletterande frågor och svar. Vad som gemensamt präglar redovisningarna är att Leader i stor omfattning finns med som finansieringsmöjlighet men också egna insatser i form av crowdfunding, andelsägande och hjälp via lån och garantier från Mikrofonden och JAK-banken men också finansiering och samarbete med den offentliga sektorn.

Samtliga blädderblocksredovisningar finns tillgängliga på www.lokalekonomidagarna.se och klicka dig fram till Tidigare Lokalekonomidagar > Fyrbodalen – Lysekil.

GRUPPARBETE PÅ GÅNG - SOM AVSLUTNING PÅ FÖRSTA KONFERENSDAGEN.

Avslutning

Efter det att Staffan Nilsson satt punkt för programmet och tackat föreläsare, deltagare och arrangörer för engagerade insatser avslutade Inger Fogelberg med ett stort och varmt tack till Staffan Nilsson för att ha genomfört moderatorsuppdraget på ett mycket uppskattat sätt. Ylva Lundkvist Fridh fick liksom också ett varmt tack för sitt stora engagemang under planering och genomförande och detta gällde också projektledarna Jan Hognert och Kjell Fogelberg.

Därmed sattes punkt för lokalekonomidagarna i Lysekil i september 2017.

Konferensanläggningen Vann - en historisk tillbakablick

LEK-konferensen genomfördes på konferensanläggningen Vann beläget i den östra delen av Lysekils kommun och med utsikt över Gullmarsfjorden.

Historiskt finns fastigheten nämnd under 1800-talet under namnet Lingatan och var privatägt fram till 1920. Fastigheten köptes då av Göteborgs stad och den användes som ett skyddshem för sk. vanartiga flickor. Kriminalvårdsstyrelsen gjorde 1955 om fastigheten till en fängvårdsanstalt. 1978 övertog Svenska Metallarbetarförbundet anläggningen som kursgård och 1997 övergick anläggningen i privat ägo som konferenshotell. Efter ägarbyte och omfattande renovering invigdes konferensanläggningen under namnet Vann 2009.

Foto: Christer Johansson

Staffan Nilsson, moderator, tillsammans med Kjell och Inger Fogelberg i konferensens styrgrupp i Hela Sverige ska leva Fyrbodalen.

Foto: Birgitta Hansson

SPONSORER

Ett stort och varmt tack till alla våra sponsorer som på olika sätt bidragit till genomförandet av konferensen.

Mediabevakning

Bohusläningen

Bild på första sidan med rubrik: "Träffades för att stärka livet på landet".

Ur artikeln med en bild, rubrik: "Hon vill jobba för att utveckla landsbygd"

"Ofta lyfts svårigheterna att bo och leva på landsbygden fram. Men det finns eldsjälar som vill annorlunda. Till dem hör 22-åriga Bella Rådberg från Lysekil som studerar för att bli agronom med inriktning på landsbygdsutveckling."

Bella Rådberg: "Framförallt träffar man så många från olika organisationer och ideella krafter som har samma mål, att landsbygden ska leva."

Jan Hognert, vice ordförande i Hela Sverige ska leva Fyrbodals: "Det är ett sätt att lyfta organisationen och få tryck på de här frågorna naturligtvis. När vi träffas så här kokar det av olika projektidéer och då kommer det också upp vad det finns för olika sätt att finansiera dessa."

Bohusläningen kommer ut måndag - lördag med 20 400 exemplar i mellersta och norra Bohuslän och västra Dalsland.

Lysekilsposten

Ur artikeln med tre bilder, rubrik: "Hela Sverige skall leva möttes på Vann"

"Gemensamt för alla är strävan efter inflytande, liksom övertygelsen om landsbygdens värden och möjligheter."

Stina Gof, utvecklingschef i prisade Värnamo: "Utmärkelsen är resultatet av många års arbete, 16 byalag är med i en dialogprocess och utvecklar bygden tillsammans."

Jan-Erik Larsson, näringsutvecklare i Lysekils kommun: "Post, Apotek, betalservice, företag och bredband är framtidsfrågor som vi måste arbeta för att lösa. Det är viktigt med en bra samhällsservice som är tillgänglig över hela kommunen."

Lysekilsposten kommer ut fyra dagar i veckan med 3 200 exemplar i Lysekils kommun.

Provinstidningen Dalsland

Ur artikeln med en bild, rubrik: "Inspiration för ökad ekonomisk utveckling på landsbygden"

Inger Fogelberg, värd och ordförande i Hela Sverige ska leva Fyrbodals: "Innehållsmässigt är konferensen värdefull inspiration och ger kunskap för representanter från olika grupper."

"Det har kommit ny forskning om hållbar ekonomisk utveckling. Begrepp som bioekonomi, delningsekonomi, cirkulär ekonomi och ekonomisk utveckling som en följd av flyktingvågen togs upp och det diskuterades vilken betydelse de nya begreppen kan få för lokal utveckling."

Provinstidningen Dalsland kommer ut tre gånger i veckan med 4 100 exemplar i Åmål med omnejd.

Pressmeddelande

Ringar på vattnet för landsbygden

– Vi delar intresset för landsbygdsutveckling och här skapar vi kontakter, menar Inger Fogelberg som är värd för Lokalekonomidagarna med 17 föreläsare och 80 deltagare.

– Det handlar också om resurserna för att genomföra idéer och ta till vara krafterna som förbättrar levnadsvillkoren på landsbygden.

På Lokalekonomidagarna vid Gullmarns inre träffas eldsjälar som gjort verkstad av teorierna.

– Innehållsmässigt är konferensen värdefull inspiration och ger kunskap för representanter från olika grupper, påpekar Inger Fogelberg, ordförande i Hela Sverige ska leva Fyrbodals, som är arrangör för årets dagar.

Nya forskningsfält har växt fram för att förstå hur vi kan ställa om till en hållbar ekonomisk utveckling. Det talas om bioekonomi, delningsekonomi, cirkulär ekonomi och ekonomisk utveckling som en följd av flyktingvågen. Men vad betyder egentligen dessa begrepp och framförallt: Vad betyder det för den lokala utvecklingen på platserna där vi bor?

Hon lyfter fram fyra punkter i programmet för ökad kunskap och möjligheter för impulser för framförallt boende på landsbygden:

Lokalekonomisk analys och hur det började i Husby-Långhundra

Unga på landsbygden –en förutsättning för lokal ekonomi

Andelsjordbruk – säkrad avsättning för lokalproducerade livsmedel

Idéburen vård och omsorg

Lokalekonomidagarna är ett forum för kunskap och nätverkande kring lokal ekonomi och kapitalförsörjning som vänder sig till föreningar, företag, forskare, banker, myndigheter och politiker som vill stödja levande lokala ekonomier i hela landet. Det är 14:e gången som dagarna arrangeras runt om i Sverige.

Hela Sverige ska leva är fokuserat på balans mellan stad och land och ger råd och stöd till runt 5 000 lokala utvecklingsgrupper. Organisationen har 44 medlemsorganisationer och bildades på 80-talet med syftet att påverka nationellt genom att lyfta frågor som är viktiga för människorna på landsbygden, dela kunskap, nätverka och delta i lokala, såväl som internationella projekt.

Foto: Ylva Lundkvist Fridh

För text ansvarar: Birgitta Hansson och Inger Fogelberg

Mediabevakning och pressreleaser: Birgitta Hansson

Sammanställning av text och bilder: Inger Fogelberg, Birgitta Hansson och Mette Waldrop

Layout: Mette Waldrop

Samordnare och kontakt: Ylva Lundkvist Fridh 010-479 77 46 ylva.lundkvist@helasverige.se